

IO, ȘTEFAN VOIEVOD,

DIN MILA LUI Dumnezeu,
DOMN AL ȚĂRII MOLDOVEI...

CUPRINS

CONȘTIINȚA DE NEAM.....	1
„ALESUL DOMNULUI...”	3
IO, ȘTEFAN VOIEVOD, DIN MILA LUI DUMNEZEU, DOMN AL ȚĂRII MOLDOVEI.....	6
BĂTĂLIILE LUI ȘTEFAN CEL MARE PENTRU APĂRAREA INDEPENDENȚEI ȘI LIBERTĂȚII PĂMÂNTULUI ROMÂNESC..	23
Bătălia de la Podul Înalt	24
Bătălia de la Războieni (Valea Albă)	28
Bătălia de la Codrii Cosminului.....	39
FAPTELE DE CREDINȚĂ ALE DOMNITORULUI.....	45
ARTELE ȘI SCRISUL PE VREMEA LUI ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT	75
Arhitectura	75
Pictura	84
TESTAMENTUL LUI ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT	100
CHIPUL ȘI FAPTELE DE GLORIE ALE VOIEVODULUI ÎN LITERATURĂ ȘI ARTĂ	108
MOLDOVA LUI ȘTEFAN – LEAGĂN DE VIS ȘI SPAȚIU DE DOR.....	119
CERCUL.....	129
UN NUME CARE A STRĂBĂTUT SECOLE	132
SUNTEM URMAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE (cântec).....	141

Respect pentru oameni și cărți

Vodă cel Cumplit și alții – am fost nevoiți să studiem campaniile cuceritoare de alte pământuri ale lui Al. Nevski, Suvorov, Kutuzov, Petru I...

Și doar grație spiritului nostru ancestral, dornic de libertate, a reușit să răzbată din adâncul ființei un puternic sentiment de rezistență, fapt care a condus spre eliberarea națională și obținerea democrației. Regimul agraro-neocomunist, instaurat din neglijența conducerii democratice în anii nouăzeci ai secolului trecut, a făcut să stagneze pentru aproape douăzeci de ani procesul de democratizare. Astăzi, când ni s-au deschis noi perspective de dezvoltare, avem acces la cultură, la informație, iar tineretul are posibilitatea de a-și organiza un viitor european, un viitor demn de timpurile pe care le trăim. Întâi de toate, însă, avem nevoie de cultivarea unui spirit patriotic, a conștiinței de neam, a dragostei față de trecut, istorie, limbă, cultură. Fără conștiință de neam, nu putem avea conștiință istorică. Iar un popor fără conștiință istorică este condamnat la dispariție.

Conștiința, zicea cineva, este forma superioară prin care fiecare dintre noi ridică la nivelul rațiunii lucide raportul său cu lumea, cu cosmosul, cu realitatea socioculturală, cu istoria și politica. Nimic nu este întâmplător în această lume. Noi, românii, am avut o țară sfântă și străbună, a cărei istorie coboară în timpuri imemorabile. Pe parcurs de secole și milenii, Dumnezeu ne-a luminat mereu neamul, conducându-l spre orizonturi de credință și umanitate. Am fost ghidați de sentimentul că suntem un neam care are de spus ceva omenirii. Orizontul gândirii a atins dimensiuni apreciabile, de aceea în traseul nostru istoric am încercat să convertim destinul în supradestin, atribuind misterului existențial sens, valoare și responsabilitate. Demnitatea noastră de neam străbun, un neam de o spiritualitate onorabilă, ne-a îndemnat să ne apărăm idealurile. Cu trupul de multe ori sângerând, am încercat să rămânem în picioare, privind cerul și sperând că de acolo ne va veni izbăvirea. N-am uitat niciodată faptul că cel care stă prea mult în genunchi riscă să nu-și mai poată recăpăta poziția normală. Ne-am ridicat de fiecare dată din genunchi, devenind și mai puternici, și mai încrezători în idealurile noastre. S-a întâmplat aceasta fiindcă am purtat mereu în pliurile memoriei dragostea pentru înaintași, pentru Sfântul nostru voievod Ștefan cel Mare.

Se zice că rostul unei mari conștiințe este de a ne reprezenta în istorie. Ștefan cel Mare și Sfânt a fost și rămâne o asemenea conștiință. Prin personalitatea sa fără asemănare, ne-am cultivat și noi sentimentul dragostei de patrie, conștiința de neam, conștiința istorică...

Autorul

ALEȘUL DOMNULUI...

Sxistă lucruri, stări, evenimente care scot în evidență marile taine ale vieții, taine ce ne inundă mintea și conștiința, ne activează spiritul, încât, la un moment, le simțim cu desăvârșire materialitatea. Asemenea zilei care ia naștere din aburii zorilor, aceste taine vin din altarele memoriei colective ale neamului, din miturile lui solare, așternându-se ca niște vii alcătuirii de lumină peste erele fără început și fără sfârșit. Iar omul, călător printre vârstele și plăcerile temporare, deseori nu reușește să se atingă cu rațiunea de aceste lucruri, nici vorbă să le mai desprindă și esențele, raza de lumină scilpitoare ce descoperă punctul astral, din care izvorăsc memoria și adevărul.

Omul, se zice, este „un mic Dumnezeu”, dacă acceptăm ideea că Dumnezeu vede lumea cu ochii omului. Din acest punct de vedere, am putea afirma că „micul Dumnezeu”, privindu-se în oglinda cerului, este însoțit mereu de iubirea divină, descoperindu-i-se, la un moment, lumina dumnezeiască. Această lumină sau iubire iluminatorie îl desăvârșește până la îndumnezeire și atunci el, omul, personalitatea în cauză, așezată în centrul Universului, înțelege cine este și cu ce misiune a venit.

Nimic nu vine din afară, dacă nu se naște mai întâi în tine, în sufletul și rațiunea ta. Spunea cineva că atunci când povestim despre un om, spiritul nostru se împletește cu Memoria Genetică. Este vorba de acea înțelepciune, care, depozitată în straturile istoriei unui neam, reînvie la un anume reflex, descoperind Legea și Unitatea Universului. Prin urmare, totul ce naște spiritul omului este alimentat de izvoarele freatice ale înțelepciunii lumesti.

Geniile sau vârfulurile spiritualității unui neam, extinzându-și conștiința până la percepția integrală a Universului, au avut întotdeauna misiunea de a fi arbitri și de a da măsură faptelor și adevărului. Ele sondează înlăuntrul ființei, căutând un echilibru între punctul de tangență al luminii interioare cu Axul istoriei, cu vibrațiile sufletului divin. Și atunci când spiritul lor

Respect pentru oameni și cărți

se contopește, este un semn al Providenței ce se răsfrânge benefic peste neamul din care face parte Cel Ales...

De cinci secole, spiritul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, aureolat de legendă, dănuiește asupra Țărilor Române, ocrotindu-le și însuflețindu-le la fapte mari, poporul văzând în el chintesența propriilor sale virtuți: dragostea de țară, setea de libertate; vitejia, înțelepciunea...

Ștefan, Ștefan, domn cel Mare,
Seamăn pe lume nu are
Decât numai mândrul soare.
Din Suceava când el sare,
Pune pieptul la hotare
Ca un zid de apărare.

Poetul anonim l-a comparat cu soarele. Și nu întâmplător, deoarece poporul l-a considerat mereu „Soarele Moldovei”. Papa Sixtus al IV-lea îl numea *Athleta Christi* (după biruința strălucită de la Vaslui), înmânându-i prin solii săi „Spada de Apărător al Creștinității”. Iar Eminescu își exprima venerația și admirația, scriind:

Ștefan, Ștefan, domnul Sfânt,
Ce nici în ceruri samăn n-are
Cum n-are samăn pe pământ.

Conștient de misiunea ce o avea ca „ales al Domnului”, „un sfânt cum nu mai poate răsări altul” (N. Iorga), Ștefan cel Mare cunoștea și trăia profund învățătura creștină. Știa că „faptele credinței” sunt mai mari decât „faptele lumești”. Credința fără fapte este „ca un trup fără suflet”, considera voievodul. De aceea, își îndrepta mereu toată dragostea și energiile într-un nobil scop de a elibera țara și a-i apăra independența, considerând că acestea sunt fapte de credință, fapte dumnezeiești.

Noi, românii, n-am încetat niciodată să credem că într-o zi „sabia lui de oțel va străpunge pământul și va fulgera la soare”. Și duhul vredniciei lui va trece ca un fior prin inimile noastre, deșteptându-ne din „somnia de moarte” (vorba lui Mateevici) și învrednicindu-ne la fapte de glorie. „Atunci, după veacuri de visuri urâte”, scrie M. Sadoveanu în eseu *Moartea lui Ștefan Vodă* (adaos la ediția *Viața lui Ștefan cel Mare* din

1974, Editura Minerva), „ți se va descreți chipul feții, vei zâmbi și vei ierta rătăcirile noastre. Atunci, bătrânule, umbra ta uriașă se va înălța deasupra oștilor nouă și-ți vor scânteia iar ochii, și se va cutremura văzduhul la glasul tău!”

Spunea Nicolae Iorga că lui Ștefan cel Mare și Sfânt i se potrivește de minune celebra caracterizare pe care Victor Hugo i-a făcut-o lui Napoleon: „a fost mai mult decât un om, a fost un secol”. Continuând ideea susținută de marele istoric și patriot, am adăuga că Ștefan cel Mare a fost și rămâne personalitatea cea mai proeminentă a neamului nostru de la întemeierea Țării Moldovei și până în ziua de azi.

Istoria a demonstrat nu o singură dată că impulsul de energie dat de domnia și personalitatea lui Ștefan cel Mare și Sfânt a fost să ajungă pentru toate cinci secole, însuflețind poporul la elaborarea unei noi conștiințe și a unei noi meniri. Căci, oare nu sub flamura vredniciei lui, neamul românesc a obținut la 1877 independența? Oare nu însuflețiți de sentimentul revenirii la străvechile rădăcini, a fost realizată, în 1859, sub sceptrul lui Alexandru Ioan Cuza, unirea principatelor? Oare nu conduși de dorul de unire a sufletelor și de credința cultivată de voievod, neamul românesc a întregit în 1918 Țara în hotarele ei străvechi? Oare nu impulsionați de spiritul lui, s-au trezit în noi, mai întâi în Basarabia, apoi în întreaga țară românească, virtuțile eroice, spiritul de dreptate și libertate, care ne-au făcut să aruncăm peste bordul istoriei regimul comunist, impus nouă, unei țări civilizate, cu un trecut de glorie și spirit creștin, de către niște barbari, un regim care a stopat pentru aproape o sută de ani dezvoltarea firească a Europei?...

Ștefan cel Mare și Sfânt n-a murit. Duhul lui vibrează în fiecare suflet de român, în fiecare celulă a trupului, impulsionați în permanență în vene energiile inepuizabile ale spiritului său...

...La Putna, unde Măria sa și-a așezat singur mormântul, de peste cinci sute de ani arde candela cinstirii și neuitării. Nu s-a stins nici pentru o clipă, precum nu se va stinge vreodată amintirea lui...

